

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

15 ta' ?unju 2006 (*)

"G?ajnuniet ta' l-Istat – Kun?ett – E?enzjoni minn taxxi komunalni u provin?jali– Effetti ta' l-Artikolu 88(3) KE – Pi?ijiet li jkollhom effett ekwivalenti – Taxxa interna"

Fil-kaw?i mag?quda C-393/04 u C-41/05

li g?andhom b?ala su??ett talbiet g?al de?i?jonijiet preliminari ta?t l-Artikolu 234 KE, imressqa mill-cour d'appel de Liège (C-393/04) u mit-tribunal de première instance de Liège (C-41/05) (il-Bel?ju), permezz ta' de?i?jonijiet tal-15 ta' Settembru 2004 u ta' l-24 ta' Jannar 2005, li wasslu fil-Qorti tal-?ustizzja rispettivament fis-17 ta' Settembru 2004 u fit-3 ta' Frar 2005, fil-kaw?i

Air Liquide Industries Belgium SA

vs

Ville de Seraing (C-393/04),

Province de Liège (C-41/05)

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (It-Tieni Awla)

komposta minn C. W. A. Timmermans, President ta' l-Awla, J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (Relatur), P. K?ris u G. Arestis, Im?allfin,

Avukat ?enerali: A. Tizzano,

Re?istratur: K. Sztranc, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-mitkub u wara s-seduta tat-13 ta' Ottubru 2005,

wara li rat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?al Air Liquide Industries Belgium SA, minn P. De Bandt, H. Deckers u G. Lienart, Avukati,
- g?all-ville de Seraing, minn J.-L. Gilissen, R. Ghods u M.-P. Donea, Avukati,
- g?all-province de Liège, minn C. Collard, Avukat,
- g?all-Gvern Bel?jan, minn M. Wimmer, b?ala a?ent,
- g?all-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej, minn J.-P. Keppenne u B. Stromsky, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet ta' l-Avukat ?enerali, ippre?entati fis-seduta tat-30 ta' Marzu 2006,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talbiet għal deċiżjoni preliminari jirrigwardaw l-interpretazzjoni tal-kunċett ta' għajnuna ta' l-Istat u l-konsegwenzi ta' uridiki eventwali li jistgħu jirriultaw fuq il-livell nazzjonali mill-eżistenza ta' tali għajnuna. Dawn jirrigwardaw ukoll l-interpretazzjoni tal-kunċetti ta' piż b'effett ekwivalenti u ta' taxa interna.

2 Dawn it-talbiet kienet ippreżentati fil-kuntest ta' kawża bejn Air Liquide Industries Belgium SA (iktar 'il quddiem "Air Liquide") u l-ville de Seraing, minn naħa, u l-province de Liège, min-naħa l-oħra.

3 Air Liquide hija grupp internazzjonali speċjalizzata fil-produzzjoni u t-trasport ta' gass industrijali u mediċinali u toffri wkoll servizzi assoċjati. Air Liquide tipprovdi ożiżnu, aqotu, idroġenu kif ukoll numru ta' gassijiet oħra lil setturi ta' attivitajiet ferm differenti bħal ta' l-azzar jew tal-ħadid, tar-raffinerija, tal-kimika jew tal-metallurġija, l-industrija tal-ħafna, ta' l-elettronika, tal-karta, ta' l-iproċessar ta' l-ikel u tas-saħħa jew l-industrija ta' l-ajruspazju.

4 Fil-kuntest ta' l-attivitajiet tagħha, Air Liquide b'mod partikolari tiġura t-trasport ta' gass industrijali minn siti differenti ta' produzzjoni li jinsabu fil-Belġju, fi Franza u fil-Pajjiżi l-Baxxi lejn il-klijenti tagħha stabbiliti f'dawn it-tliet Stati. Din l-attività tat-trasport hija ta' gurata, f'dawn l-Istati, permezz ta' netwerk ta' inkanalar ta' t pressjoni ferm għolja li tippermetti li tforni, b'mod partikolari, lill-konsumaturi l-kbar stabbiliti fir-reġjuni tal-ħadid u ta' l-azzar u l-kimika.

5 Sabiex tforni n-netwerk tagħha ta' inkanalar, Air Liquide topera unità ta' produzzjoni ta' gass industrijali fit-territorju tal-ville de Seraing, fil-province de Liège. Din l-unità tinkludi stazzjoni ta' tqegħid ta' t pressjoni ta' dan il-gass.

Il-kuntest ta' uridiku nazzjonali

6 Fit-13 ta' Diċembru 1999, il-kunsill komunali tal-ville de Seraing adotta regolament li jistabbilixxi taxa fuq il-forza motriċi. Ta' t dan ir-regolament impriżi industrijali, kummerċjali, finanzjarji jew agrikoli stabbiliti fit-territorju ta' dan il-komun huma obbligati jgħallsu taxa annwali fuq il-muturi u ta' għall-operazzjoni ta' stabbiliment jew ta' l-annessi tiegħu, irrispettivament mill-likwidu jew is-sors ta' l-enerġija u ta' għall-operazzjoni tagħhom. L-ammont ta' din it-taxxa huwa proporzjonali għas-saħħa tal-mutur u ta' t.

7 L-Artikolu 3 ta' dan ir-regolament jipprevedi ta' ertu numru ta' sitwazzjonijiet li jagħtu lok għal eżenzjoni minn din it-taxxa. B'mod partikolari, skond l-Artikolu 3(9) il-muturi u ta' t, fl-istazzjonijiet ta' tqegħid ta' t pressjoni ta' gass naturali, sabiex jidmuni l-kompressuri li joħolqu l-livell ta' pressjoni fil-pajpijiet ta' provvista huma eżenti mit-taxxa fuq il-forza motriċi.

8 Fit-30 ta' Ottubru 1998 u fid-29 ta' Ottubru 1999, il-kunsill provinċjali ta' Liège adotta regolament li jistabbilixxi taxa fuq il-forza motriċi. Dan ir-regolament, jistabbilixxi, favur il-provinċja ta' Liege, taxa annwali fuq il-muturi, irrispettivament mill-likwidu u ta' t għall-operazzjoni tagħhom. Din it-taxxa hija imposta fuq impriżi industrijali, kummerċjali, finanzjarji, agrikoli u fuq kwalunkwe professjoni jew sengħa. L-ammont ta' din it-taxxa huwa proporzjonali għas-saħħa tal-mutur u ta' t.

9 L-Artikolu 5 ta' dan ir-regolament jipprevedi numru ta' sitwazzjonijiet li jagħtu lok għal eżenzjoni minn din it-taxxa. B'mod partikolari, skond l-Artikolu 5(12) ta' dan ir-regolament, il-muturi u ta' t fl-istazzjonijiet tal-kompressjoni ta' gass naturali biex jidmuni l-kompressuri li joħolqu l-livell neċessarju ta' pressjoni fil-pajpijiet ta' provvista huma eżenti mit-taxxa fuq il-forza motriċi.

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

Il-kawża C-393/04

10 Fit-28 ta' l-11 ta' Junju 2000, Air Liquide rieviet talba għal l-impjegħ ta' BEF 41,275,757 (EUR 1,023,199.20) mill-commune de Seraing b'ala taxxa fuq il-forza motriġi relatata ma' l-attivitajiet tas-sena 1999.

11 Fit-22 ta' Settembru 2000, Air Liquide ressqet quddiem il-Collège des bourgmestre et échevins ta' dan il-komun oġġezzjoni intiġa għat-tneġġija ta' din it-taxxa.

12 Wara, Air Liquide ressqet, quddiem it-tribunal de première instance de Liège, rikors intiġ għall-annullament tad-deġġjoni li tiġad din l-oġġezzjoni. Fil-kuntest ta' dan ir-rikors, hija invokat in-natura diskriminatorja tat-taxxa fuq il-forza motriġi, li tirriġulta b'mod partikolari mill-eġenzjoni mit-taxxa li jibbenefikaw minnha l-kumpanniji ta' trasport ta' gass naturali, eġenzjoni li hija tikkwalifika arbitrarja.

13 Permezz ta' deġġjoni tat-28 ta' Novembru 2002, it-tribunal de première instance de Liège caġad dan ir-rikors b'ala mhux fondat.

14 Air Liquide appellat minn din id-deġġjoni quddiem il-cour d'appel de Liège li ddeġġidiet li tissospendi l-proġedimenti u li tagħmel lill-Qorti tal-ġustizzja s-segwenti domanda preliminari:

"L-eġenzjoni minn taxxa komunalj fuq il-forza motriġi, li minnha jibbenefikaw biss il-muturi uġati fl-istazzjonijiet ta' gass naturali, bl-eskluġjoni tal-muturi uġati għal gassijiet industrijali oġra, għandha tkun ikkunsidrata b'ala għajuna ta' l-Istat skond l-Artikolu 87 tal-verġjoni kkonsolidata tat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea?"

Il-kawża C-41/05

15 Fl-20 ta' April 2000 u fid-9 ta' Mejju 2001, il-province de Liège bagħtet lil Air Liquide, talbiet għall-impjegħ tas-somma ta' BEF 4,744,980 (EUR 117,624.98) għas-sena fiskali 1999 u ta' BEF 2,403,360 (EUR 59,577.74) għas-sena fiskali 2000,) b'ala taxxa fuq il-forza motriġi.

16 Fis-26 ta' l-11 ta' Junju 2000 u fit-23 ta' Lulju 2001, Air Liquide ressqet quddiem l-awtoritajiet tal-province de Liège oġġezzjonijiet intiġi għat-tneġġija ta' din it-taxxa.

17 Billi dawn l-oġġezzjonijiet ġew miġġuda, Air Liquide ressqet, quddiem it-tribunal de première instance de Liège, rikors intiġ għat-tneġġija ta' din it-taxxa u għall-impjegħ lura tat-taxxi mġallsa qabel is-sena fiskali 1999, għal ammont ta' BEF 30,788,100 (EUR 763,217.06). Fil-kuntest ta' dan ir-rikors, hija invokat in-natura diskriminatorja tat-taxxa fuq il-forza motriġi, li tirriġulta, b'mod partikolari, mill-eġenzjoni mit-taxxa li minnha jibbenefikaw il-kumpanniji ta' trasport ta' gass naturali kif ukoll l-inkompatibbiltà ta' din it-taxxa mat-Trattat KE.

18 It-tribunal de première instance de Liège ddeġġieda li jissospendi l-proġedimenti u li jagħmel lill-Qorti tal-ġustizzja s-segwenti domanda preliminari:

"1) L-eġenzjoni mit-taxxa provinġjali fuq il-forza motriġi, li minnha jibbenefikaw biss il-muturi uġati fl-istazzjonijiet ta' gass naturali, bl-eskluġjoni tal-muturi uġati għal gassijiet industrijali oġra, għandha tkun ikkunsidrata b'ala għajuna ta' l-Istat skond l-Artikolu 87 tal-verġjoni kkonsolidata tat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea?"

2) Fil-kaġ ta' tneġġiba poġittiva għad-domanda preġedenti, il-qorti nazzjonali, li quddiemha tressaq ir-rikors minn persuna taxxabli li ma bbenefikatx mill-eġenzjoni mit-taxxa provinġjali fuq il-forza motriġi, għandha tikkundanna lill-awtorità pubblika li ġabret din it-taxxa tagħtiha lura lil din il-

persuna taxxabli jekk hija tikkonstata li, *de jure* jew *de facto*, mhuwiex possibbli g'all-awtorità pubblika li t'abret din it-taxxa li titlobha lill-persuna taxxabli li bbenefikat mill-eżenzjoni mit-taxxa fuq il-forza motri?

3) Taxxa fuq il-forza motri, li tolgot il-muturi u'ati g'at-trasport ta' gass industrijali f'pajpijiet ta't pressjoni g'olja t'afna li je'tie'u l-u'u ta' stazzjonijiet ta' kompressjoni, g'andha tkun ikkunsidrata b'ala pi? li jkollha effett ekwivalenti, ipprojbata mill-Artikoli 25 *et seq* tal-ver?joni kkonsolidata tat-Trattat, meta jidher li, *de facto*, din tin'abar minn provin?ja jew minn komun fuq it-trasport ta' gass industrijali barra mil-limiti territorjali ta' dawn meta t-trasport ta' gass naturali fl-istess kundizzjonijiet huwa e'enti minn tali taxxa?

4) Taxxa fuq il-forza motri, li tolgot il-muturi u'ati g'at-trasport ta' gass industrijali f'pajpijiet ta't pressjoni g'olja t'afna li je'tie'u l-u'u ta' stazzjonijiet ta' kompressjoni, g'andha tkun ikkunsidrata b'ala mi?ura ta' taxxa interna, ipprojbata mill-Artikoli 90 *et seq* tat-Trattat, meta jidher li t-trasport ta' gass naturali huwa e'enti minn din it-taxxa?

5) Fl-ipote?i fejn ir-risposti g'ad-domandi pre?edenti jkunu fil-po?ittiv, il-persuna taxxabli li t'allset it-taxxa fuq il-forza motri?i hija t'ustifikata li titlob il-?las lura ta' dan it-taxxa mis-16 ta' Lulju 1992, li hija d-data li fiha ing?atat is-sentenza Legros? [ef]"

19 Permezz ta' digriet tal-21 ta' Lulju 2005 tal-President tat-Tieni Awla tal-Qorti tal-?ustizzja, il-kaw?i C-393/04 u C-41/05 t'ew mag?quda g'all-finijiet tal-pro?edura orali u tas-sentenza.

Fuq id-domandi preliminari

Fuq id-domanda mag?mula fil-kaw?a C-393/04 u fuq l-ewwel domanda fil-kaw?a C-41/05

Fuq l-ammissibilità ta' dawn id-domandi

20 Il-Gvern Bel?jan u l-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej iqisu li dawn i?-?ew? domandi huma inammissibbli peress illi, anki fil-ka? ta' twe?ibiet po?ittivi g'alihom, dawn it-twe?ibiet m'g'andhom l-ebda in?idenza fuq id-de?i?joni tal-kaw?i prin?ipali, li huma inti?i g'all-?las lura tat-taxxi kkontestati.

21 Il-Gvern Bel?jan u l-Kummissjoni jfakkru li, kif jirri?ulta mill-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, il-qorti nazzjonali li quddiemha operatur ikun ressaq talba g'all-?las lura ta' taxxa m'allsa, mhijiex f'po?izzjoni, b'ala regola t'enerali, quddiem ksur ta' l-a??ar sentenza ta' l-Artikolu 88(3) KE, li tikkontribwixxi g'all-?arsien tad-drittijiet li l-operatur jis?a. Fil-fatt, tali ?las lura jo?loq biss g'ajjnuna illegali t'dida li ti?died ma' l-ewwel wa?da u, b'al kull awtorità nazzjonali o?ra, qorti nazzjonali hija obbligata tikkonforma ru?ha mad-dritt Komunitarju u g'alhekk, ma tistax tadotta de?i?joni li tikkonsisti fl-g?oti ta' g'ajjnuna illegali o?ra.

22 Dan l-istess Gvern u l-Kummissjoni jqisu li, anki jekk l-e?enzjonijiet kkontestati g'andhom ji?u kkunsidrati b'ala g'ajnuniet ta' l-Istat, ir-rikorrenti fil-kaw?a ma tkunx t'ustifikata li ti??ad il-?las tat-taxxi in kwistjoni. Dan ikun differenti biss jekk dawn it-taxxi kkontestati metodu ta' finanzjament ta' mi?ura ta' g'ajjnuna u jekk il-prodott ta' dawn it-taxxi kellu influwenza fuq l-ammont ta' l-g'ajjnuna. Issa, f'din il-kaw?a, la l-applikazzjoni ta' dawn l-e?enzjonijiet u lanqas l-iskop tag?hom ma jissoddisfaw dawn il-kundizzjonijiet.

23 G?andu ji?i mfakkar li, skond t'urisprudenza kostanti, fil-kuntest tal-pro?edura ta' kooperazzjoni bejn il-qorti nazzjonali u l-Qorti tal-?ustizzja, stabbilita permezz ta' l-Artikolu 234 KE, hija din ta' l-a??ar li g'andha tag?ti lill-qorti nazzjonali risposta utli li tippermettilha tidde?iedi l-kaw?a quddiemha (ara s-sentenzi tas-17 ta' Lulju 1997, Krüger, C-334/95, t'abra p. l-4517, punt

22, u tat-28 ta' Novembru 2000, Roquette Frères, C-88/99, ?abra p. I-10465, punt 18).

24 G?andu ji?i wkoll irrilevat li, skond ?urisprudenza kostanti, huma l-qrati nazzjonali li quddiemhom tkun tressqet il-kaw?a li g?andhom jevalwaw kemm in-ne?essità ta' de?i?joni preliminari sabiex ikunu f'po?izzjoni li jag?tu d-de?i?joni tag?hom, kif ukoll ir-rilevanza tad-domandi li huma jag?mli lill-Qorti tal-?ustizzja. Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja tista' tirrifjuta li tidde?iedi fuq domanda preliminari mag?mula minn qorti nazzjonali, b'mod partikolari meta huwa evidenti, li l-interpretazzjoni tad-dritt Komunitarju mitluba minnha m'g?andha ebda relazzjoni mar-realtà jew ma' l-g?an tal-kaw?a prin?ipali (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-15 ta' ?unju 1999, Tarantik, C-421/97, ?abra p. I-3633, punt 33; tad-9 ta' Marzu 2000, EKW et Wein & Co, C-437/97, ?abra p. I-1157, punt 52, u tat-22 ta' Jannar 2002, Canal Satélite Digital, C-390/99, ?abra p. I-607, punt 19).

25 Fir-rigward tas-su??ett tal-kaw?i prin?ipali, g?andu ji?i rrilevat li, kif jirri?ulta mill-pro?ess u mid-diskuzzjonijiet quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, b'mod partikolari mill-ispjegazzjonijiet mog?tija mir-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali, jekk it-talbiet ta' Air Liquide g?andhom b?ala su??ett il-?las lura tat-taxxi kkontestati, dawn huma wkoll inti?i sabiex iqeg?du f'dubju l-validità ta' l-istrumenti ?uridi?i li stabbilew dawn it-taxxi.

26 F'dawn i?-?irkustanzi, je?tie? li ting?ata risposta g?ad-domandi mag?mula.

Fuq it-twe?iba g?al dawn id-domandi

27 G?andu ji?i mfakkar li l-Artikolu 87 KE g?andu b?ala g?an li jevita li l-kummer? bejn l-Istati Membri jkun effettwat minn vanta??i awtorizzati mill-awtoritajiet pubbli?i, li ta?t forom differenti, iwasslu g?al distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni g?all-kompetizzjoni billi javvanta??aw ?ertu impri?i jew ?ertu produttori (is-sentenza tat-2 ta' Lulju 1974, L-Italja vs Il-Kummissjoni, 173/73, ?abra p. 709, punt 26).

28 Hemm lok g?alhekk li ji?u e?aminati l-e?enzjonijiet fiskali fil-kaw?a prin?ipali fid-dawl tal-kundizzjonijiet li g?alihom l-Artikolu 87(1) KE jissu??etta l-kwalifika ta' mi?ura nazzjonali b?ala g?ajnuna mill-Istat, ji?ifieri l-finanzjament ta' tali mi?ura mill-Istat jew permezz ta' ri?orsi ta' l-Istat, l-e?istenza ta' vanta?? g?al impri?a, is-selettività ta' l-imsemmija mi?ura kif ukoll l-effett tag?ha fuq il-kummer? bejn Stati Membri u d-distorsjoni tal-kompetizzjoni li tirri?ulta minnha.

29 F'dak li jirrigwarda l-ewwel u t-tieni kundizzjoni, g?andu ji?i mfakkar li, skond ?urisprudenza kostanti, il-kun?ett ta' g?ajnuna huwa iktar ?enerali minn dak ta' sussidju, peress illi jinkludi mhux biss il-benefi??ji po?ittivi, b?al m'huma s-sussidji stess, imma wkoll mi?uri ta' l-Istat li, ta?t forom differenti, inaqqsu l-ispejje? li huma normalment inklu?i fil-bad?it ta' impri?a u li, g?aldaqstnat, ming?ajr mhuma sussidji fis-sens strett tal-kelma, huma ta' l-istess natura u g?andhom effetti identi?i (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-8 ta' Novembru 2001, Adria-Wien Pipeline u Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, C-143/99, ?abra p. I-8365, punt 38; tal-15 ta' Lulju 2004, Spanja vs Il-Kummissjoni, C-501/00, ?abra p. I-6717, punt 90, u tal-15 ta' Di?embru 2005, L-Italja vs Il-Kummissjoni, C-66/02, li g?adha ma ?ietx ippubblikata fil-?abra, punt 77).

30 Minn dan jirri?ulta li mi?ura li biha l-awtoritajiet pubbli?i jag?tu lil ?erti impri?i e?enzjoni fiskali li, minkejja li ma tinvolvix trasferiment ta' ri?orsi ta' l-Istat, tqieg?ed lill-benefi?jarji f'sitwazzjoni finanzjarja iktar favorevoli mill-persuni l-o?ra li j?allsu t-taxxa, tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat fis-sens ta' l-Artikolu 87(1) KE (ara s-sentenza tal-15 ta' Marzu, 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, ?abra p. I-877, punt 14, u ta' l-10 ta' Jannar 2006, Cassa di Risparmio di Firenze et, C-222/04, li g?adha ma ?ietx ippubblikata fil-?abra, punt 132).

31 Fir-rigward tat-tielet kundizzjoni, dwar in-natura selettiva tal-mi?uri fil-kaw?a prin?ipali, huwa pa?ifiku li l-vanta??i fiskali kkon?ernati ma japplikawx g?all-operaturi ekonomi?i kollha, i?da huma

mogħtija lill-impriji li jeżerjehom l-attivitajiet, jifidaw li jgħaw, fl-istazzjonijiet ta' kompressjoni ta' gass naturali, muturi intiżi għat-taddim tal-kompressuri li joqolqu il-livell ta' pressjoni fil-pajpijiet ta' provvista.

32 Għaldaqstant, peress illi ma japplikawx għall-operaturi ekonomiċi kollha, dawn il-miżuri ma jistgħux ikunu meqjusa b'ala miżuri ġenerali ta' politika fiskali jew ekonomika (ara s-sentenzi tal-15 ta' Diċembru 2005, L-Italja vs Il-Kummissjoni, iżjed itata iktar 'il fuq, punt 99, u Unicredito Italiano, C-148/04, li għadha ma jidherx ippubblikata fil-ġabra, punt 49).

33 F'dak li jirrigwarda r-raba' kundizzjoni, bbażata fuq l-eżistenza ta' għajjuna ta' l-Istat, l-Artikolu 87(1) KE jimponi li l-miżura in kwistjoni teffettwa l-kummerġ bejn Stat Membri u twassal għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni għall-kompetizzjoni.

34 Għall-finijiet ta' tali kwalifika, jirriżulta mill-urisprudenza li mhux neċessarju li tiżi stabbilita inqas idenja reali ta' l-għajjuna mogħtija fuq il-kummerġ bejn Stati Membri u distorsjoni effettiva tal-kompetizzjoni, iżda biss li jiżi eżaminat jekk din l-għajjuna tistax teffettwa dan il-kummerġ u twassal għal distorsjoni tal-kompetizzjoni (ara s-sentenza tad-29 ta' April 2004, L-Italja vs Il-Kummissjoni, C-372/97, ġabra p. I-3679, punt 44; kif ukoll is-sentenzi iżjed itati iktar 'il fuq tal-15 ta' Diċembru 2005, L-Italja vs Il-Kummissjoni, punt 111, u Unicredito Italiano, punt 54).

35 B'mod partikolari, meta għajjuna mogħtija minn Stat Membru ssażah il-pożizzjoni ta' imprija meta mqabbla ma' impriji kompetituri oħra fil-kummerġ intrakomunitarju, dawn ta' l-ażar għandhom jiżu kkunsidrati b'ala effettwati minn din l-għajjuna. Minbarra dan, mhuwiex neċessarju li l-imprija li tibbenefika minn għajjuna tipparteġipa hija stess f'dan il-kummerġ (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi iżjed itati iktar 'il fuq tal-15 ta' Diċembru 2005, L-Italja vs Il-Kummissjoni, punt 115 u 117, u Unicredito Italiano, punti 56 u 58, u l-urisprudenza iżjed itata).

36 Fl-ażar, l-ammont relattivament għir ta' għajjuna jew id-daqs relattivament għir ta' imprija li tibbenefika mill-għajjuna ma jeskludux *a priori* l-eventwalità li jiżi effettwat il-kummerġ bejn Stati Membri (ara s-sentenza ta' l-14 ta' Settembru 1994, Spanja vs Il-Kummissjoni, C-278/92 sa C-280/92, ġabra p. I-4103, punt 42).

37 Huma l-qorti tar-rinviju li għandhom jistabbilixxu, fid-dawl ta' l-elementi ta' interpretazzjoni preżedenti, l-eżistenza, fil-kawżi prinċipali, ta' għajjuna ta' l-Istat.

38 Għalhekk ir-risposta għad-domanda magħmula fil-kawża C-393/04 u għall-ewwel domanda fil-kawża C-41/05 għandha tkun li l-eżenzjoni minn taxxa komunalijiet jew provinċjali fuq il-forza motriċi, li minnha jibbenefikaw biss il-muturi użati fl-istazzjonijiet ta' gass naturali, bl-esklużjoni tal-muturi użati għal gassijiet industrijali oħra, tista' tkun ikkwalifikata b'ala għajjuna ta' l-Istat skond l-Artikolu 87 KE. Hija l-qorti tar-rinviju li għandha tevalwa jekk il-kundizzjonijiet marbuta ma' l-eżistenza ta' għajjuna ta' l-Istat humiex sodisfatti.

Fuq it-tieni domanda fil-kawża C-41/05

39 Permezz ta' din id-domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqi lill-Qorti tal-Ġustizzja fuq il-konsegwenzi legali tal-kwalifika ta' l-eżenzjoni in kwistjoni b'ala għajjuna ta' l-Istat u fuq id-drittijiet tal-persuna taxxabli li jallset taxxa li l-eżenzjoni tagħha favur impriji oħra tista' tikkostitwixxi tali għajjuna.

40 Sabiex titwieġeb din id-domanda, għandu jiżi mfakkar li, skond it-tielet sentenza ta' l-Artikolu 88(3) KE, Stat Membru ma jistax idażal fis-seżmi miżuri ta' għajjuna proposti qabel ma dawn jidher iddikjarati kompatibbli mas-suq komuni.

41 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeżidiet li intervent mill-qorti nazzjonali fis-sistema ta'

kontroll ta' l-g?ajnuniet ta' l-Istat jista' jse?? biss jekk dan jirri?ulta mill-effett dirett rikonoxxut mill-?urisprudenza tal-projbizzjoni li jidda??lu fis-se?? g?ajnuniet ta' l-Istat, skond it-tielet sentenza ta' l-Artikolu 88(3) KE. B'mod partikolari l-Qorti tal-?ustizzja enfasizzat li huma l-qrati ta' l-Istati Membri li g?andhom i?arsu d-drittijiet tal-partijiet kkon?ernati fil-ka? ta' ksur eventwali, min-na?a ta' l-awtoritajiet nazzjonali, tal-projbizzjoni li g?ajnuniet jida??lu fis-se?? (ara s-sentenza tal-21 ta' Ottubru 2003, Van Calster *et*, C-261/01 u C-262/01, ?abra p. l-12249, punt 53).

42 Fir-rigward tal-mi?uri li jistg?u jew li g?andhom jittie?du sabiex ti?i ?gurata din il-protezzjoni ?udizzjarja, il-Qorti tal-?ustizzja ppre?i?at li l-qorti nazzjonali g?andha to?ro? il-konsegwenzi kollha ta' tali ksur, invokat mill-partijiet ikkon?ernati, skond il-pro?eduri nazzjonali, f'dak li jirrigwarda kemm il-validità ta' atti li jda??lu fis-se?? mi?uri ta' g?ajnuna kif ukoll l-irkupru ta' g?ajnuniet finanzjarji mog?tija kuntrarjament g?all-Artikolu 88(3) KE (ara s-sentenzi tal-21 ta' Novembru 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires et Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon, C-354/90, ?abra p. l-5505, punt 12, u tat-13 ta' Jannar 2005, C-174/02, Streekgewest, ?abra p. l-85, punt 17).

43 Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet ukoll li l-persuni li g?andhom i?allsu taxxa ma jistg?ux je?epixxu li l-e?enzjoni li minnha jgawdu impri?i o?ra tikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat sabiex jevitaw il-?las ta' l-imsemmija taxxa (ara is-sentenza ta' l-20 ta' Settembru 2001, Banks, C?390/98, ?abra p. l?6117, punt 80). Minn dan jirri?ulta li, anki jekk l-e?enzjoni in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tikkostitwixxi mi?ura ta' g?ajnuna fis-sens ta' l-Artikolu 87 KE, l-illegalità eventwali ta' din l-g?ajnuna mhijiex tali li teffettwa il-legalità tat-taxxa stess.

44 Fil-fatt, l-a??ar sentenza ta' l-Artikolu 88(3) KE tippreskrivi obbligu li g?andu b?ala g?an li ji?i ?gurat li g?ajnuna ma ting?atax qabel ma l-Kummissjoni ma tkunx iddikjarat tali g?ajnuna kompatibbli mas-suq komuni. F'dan il-kuntest, is-setg?at tal-qrati nazzjonali huma ta' natura essenzjalment preventiva u ma jistg?ux jaqb?u dawk mog?tija lill-Kummissjoni meta hija tie?u de?i?joni fuq il-legalità ta' g?ajnuna ta' l-Istat wara e?ami fil-fond.

45 Fl-a??ar, g?andu ji?i osservat li estensjoni ta?-?irku tal-benefi??jarji potenzjali g?al impri?i o?ra ma tippermettix li ji?u eliminati l-effetti ta' g?ajnuna mog?tija bi ksur ta' l-Artikolu 88(3) KE, i?da, g?all-kuntrarju, g?andha b?ala konsegwenza li ??id l-effetti ta' din l-g?ajnuna.

46 Ikun differenti jekk it-taxxa u l-e?enzjoni previsti kienu parti integrali ta' mi?ura ta' g?ajnuna. Sabiex taxxa tista' ti?i kkunsidrata b?ala li tag?mel parti integrali minn mi?ura ta' g?ajnuna, g?andu jkun hemm rabta ta' allokazjoni vinkolanti bejn it-taxxa u l-g?ajnuna skond il-le?i?lazzjoni nazzjonali rilevanti, fis-sens li d-d?ul mit-taxxa huwa ne?essarjament allokat g?all-finanzjament ta' l-g?ajnuna. u jeffettwa direttament l-ammont ta' din u, konsegwentement, l-evalwazzjoni tal-kompatibbiltà ta' din l-g?ajnuna mas-suq komuni (ara s-sentenzi Streekgewest, i??itata iktar 'il fuq, punt 26 u tas-27 ta' Ottubru 2005, Casino France *et*, C-266/04 sa C-270/04, C-276/04 u C-321/04 sa C-325/04, ?abra p. l-9481, punt 40). Madankollu, l-ebda rabta ta' allokazjoni vinkolanti ma te?isti bejn it-taxxa u l-e?enzjoni mill-imsemmija taxxa favur kategorija ta' impri?i. Fil-fatt, l-applikazzjoni ta' e?enzjoni fiskali u l-portata tag?ha ma jiddependux mid-d?ul mit-taxxa (ara s-sentenzi ??itati iktar 'il fuq Streekgewest, punt 28 u Casino France *et*, punt 41).

47 Huwa pa?ifiku li, fil-kaw?a prin?ipali, tali rabta mhijiex stabbilita bejn it-taxxa fuq il-forza motri?i u l-e?enzjonijiet previsti f'dak li jirrigwardaha.

48 Konsegwentement, ir-risposta g?at-tieni domanda fil-kaw?a C-41/05 g?andha tkun li l-illegalità eventwali ta' e?enzjoni fiskali, b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, fir-rigward tad-dritt Komunitarju fil-qasam ta' g?ajnuniet ta' l-Istat mhijiex ta' natura li jeffettwa l-legalità tat-taxxa stess b'mod li l-impri?i li g?andhom i?allsu din it-taxxa ma jistg?ux je?epixxu quddiem il-qrati nazzjonali, l-illegalità ta' l-e?enzjoni mog?tija sabiex jevitaw il-?las ta' din it-taxxa jew sabiex jiksbu rimbors

tagħha.

Fuq it-tielet u r-raba domanda fil-kawża C-41/05

Osservazzjonijiet preliminari

49 Permezz tat-tielet u r-raba' domanda tagħha, il-qorti tar-rinviju tfittex li ssir taf jekk it-taxxa fuq il-forza motri?i tistax tikkostitwixxi pi? li jkollu effett ekwivalenti g?al dazji tad-dwana fuq importazzjoni u esportazzjoni skond l-Artikolu 25 KE jew taxxa interna diskriminatorja pprojbita mill-Artikolu 90 KE.

50 L-ewwel nett g?andu ji?i mfakkar li d-dispo?izzjonijiet tat-Trattat dwar il-pi?ijiet li jkollhom effett ekwivalenti u dawk dwar it-taxxa interna diskriminatorja mhumiex applikabbli flimkien, b'mod li l-istess mi?ura, fis-sistema tat-Trattat, ma tistax taqa' simultanjamment ta?t i?-?ew? kategoriji (ara s-sentenza tat-2 ta' Awwissu 1993, Celbi, C-266/91, ?abra p. l-4337, punt 9).

Fuq it-tielet domanda

51 G?andu ji?i rrilevat li, skond ?urisprudenza kostanti, kull pi? pekunjarju, anki minimu, impost unilateralment, irrISPettivament minn kif huwa msejjah u l-mod ta' kif ji?i applikat, u li jolqot il-merkanziji min?abba li l-fatt li dawn jaqsmu fruntiera, meta dan mhuwiex dazju tad-dwana fil-veru sens, jikkostitwixxi pi? li jkollu effett ekwivalenti skond l-Artikolu 25 KE (ara s-sentenzi tas-17 ta' Settembru 1997, UCAL, C-347/95, ?abra p. l-4911, punt 18; tad-9 ta' Settembru 2004, Carbonati Apuani, C-72/03, ?abra p. l-8027, punt 20, u tat-8 ta' Novembru 2005, Jersey Produce Marketing Organisation, C?293/02, ?abra p. l-9543, punt 55).

52 B'rigward g?al din id-definizzjoni u f'dak li jikkon?erna l-karatteristi?i tat-taxxa in kwisjtoni fil-kawża prin?ipali, g?andu ji?i kkonstatat li, kif jirri?ulta mit-trattazzjoni quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, din it-taxxa tolqot, b'mod partikolari, lil minn ju?a muturi m?addma g?at-trasport ta' gass industrijali f'pajpijiet ta?t pressjoni g?olja ?afna li je?tie? l-u?u ta' stazzjonijiet ta' kompressjoni. Minbarra dan, din it-taxxa tolqot numru kbir ta' attivitajiet industrijali li jimplikaw l-u?u ta' dawn il-muturi.

53 Konsegwentement, huwa t-t?addim ta' dawn il-muturi u l-konsum ta' ener?ija tagħhom li jikkostitwixxu l-fatt li ji??enera t-taxxa, irrISPettivament mil-likwidu jew is-sors ta' l-ener?ija li j?addimhom. Peress illi din it-taxxa mhijiex mi?bura min?abba l-qsim ta' fruntiera, l-imsemmija taxxa g?aldaqstant m'g?andhiex rabta ma' l-importazzjoni jew l-esportazzjoni ta' merkanzija.

54 G?alhekk ir-risposta g?at-tielet domanda fil-kawża C-41/05 g?andha tkun li taxxa fuq il-forza motri?i, li tolqot b'mod partikolari, il-muturi u?ati g?at-trasport ta' gass industrijali f'pajpijiet ta?t pressjoni g?olja ?afna, ma tikkostitwixxix pi? li jkollu effett ekwivalenti skond l-Artikolu 25 KE.

Fuq ir-raba domanda

55 Hekk kif il-Qorti tal-?ustizzja di?a enfasizzat, l-Artikolu 90 KE jissupplementa, fis-sistema tat-Trattat, id-dispo?izzjonijiet dwar it-tne??ija tad-dazji tad-dwana u ta' pi?ijiet li jkollhom effett ekwivalenti. Din id-dispo?izzjoni g?andha b?ala g?an li ti?gura l-moviment liberu ta' merkanziji bejn l-Istati Membri f'kundizzjonijiet normali ta' kompetizzjoni permezz tat-tne??ija ta' kull forma ta' protezzjoni li tista' tirri?ulta mill-applikazzjoni ta' taxxa interna diskriminatorja fir-rigward ta' prodotti li jori?inaw minn Stati Membri o?ra (is-sentenzi tas-27 ta' Frar 1980, Il-Kummissjoni vs Franza, 168/78, ?abra p. 347, punt 4; Il-Kummissjoni vs L-Italja, 169/78, ?abra p. 385, punt 4, u Il-Kummissjoni vs Id-Danimarka, 171/78, ?abra p. 447, punt 4).

56 G?andu jintqal ukoll li l-pi?ijiet pekunjarji li jirri?ultaw minn sistema ?enerali ta' taxxa interna li tinkludi sistematikament, skond l-istess kriterji o??ettivi, kategoriji ta' prodotti irrISPettivament mill-

ori?ini jew id-destinazzjoni tag?hom jaqaw ta?t l-Artikolu 90 KE (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-3 ta' Frar 1981, Il-Kummissjoni vs Franza, 90/79, ?abra p. 283, punt 14; tas-16 ta' Lulju 1992, Legros *et*, C-163/90, ?abra p. l-4625, punt 11, u tas-16 ta' Di?embru 1992, Lornoy *et*, C-17/91, ?abra p. l-6523, punt 19).

57 F'dak li jikkon?erna t-taxxa fuq il-forza motri?i in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, g?andu ji?i rrilevat li din ma tolqotx b'mod spe?ifiku jew differenti l-prodotti esportati jew importati, peress illi din hija applikata g?all-attivitajiet ekonomi?i mwettqa mill-impri?i industrijali, kummer?jali, finanzjarji jew agricoli u mhux g?all-prodotti fihom infushom.

58 Barra minn hekk g?andu ji?i rrilevat li l-fatt li l-e?enzjoni mog?tija tikkon?erna l-muturi u?ati g?at-trasport ta' gass naturali mhuwiex bi?ejjed sabiex ti?i stabbilita in-natura diskriminatorja ta' din it-taxxa, peress illi, kif jirri?ulta mit-trattazzjoni quddiem il-Qorti tal-?ustizzja, ma jidhirx li dan il-gass huwa prodott analogu g?all-gass industrijali jew prodott in kompetizzjoni ma' dan ta' l-a??ar.

59 G?alhekk ir-risposta g?ar-raba' domanda fil-kaw?a C-41/05 g?andha tkun li taxxa fuq il-forza motri?i, li tolqot b'mod partikolari, il-muturi u?ati g?at-trasport ta' gass industrijali f'pajpijiet ta?t pressjoni g?olja ?afna, ma tikkostitwixxi taxxa interna diskriminatorja skond l-Artikolu 90 KE.

60 B'kunsiderazzjoni g?ar-risposti mog?tija g?at-tielet u r-raba' domandi fil-kaw?a C-41/05, mhemmx lok li ting?ata risposta g?all-?ames domanda mag?mula f'din il-kaw?a.

Fuq l-ispejje?

61 Peress li l-pro?eduri g?andhom, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?i prin?ipali, in-natura ta' kwistjonijiet imqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, huma dawn il-qorti li jidde?iedu fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni ta' l-osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk ta' l-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, il-Qorti tal-?ustizzja (It-Tieni Awla) taqta' u tidde?iedi li:

1) **L-e?enzjoni minn taxxa komunali jew provin?jali fuq il-forza motri?i, li minnha jibbenefikaw biss il-muturi u?ati fl-istazzjonijiet ta' gass naturali, bl-esklu?joni tal-muturi u?ati g?al gassijiet industrijali o?ra, tista' tkun ikkwalfikata b?ala g?ajnuna ta' l-Istat skond l-Artikolu 87 KE. Hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tevalwa jekk il-kundizzjonijiet marbuta ma' l-e?istenza ta' g?ajnuna ta' l-Istat humiex sodisfatti.**

2) **L-illegalità eventwali ta' e?enzjoni fiskali, b?al dik in kwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, fir-rigward tad-dritt Komunitarju fil-qasam ta' g?ajnuniet ta' l-Istat mhijiex ta' natura li jeffettwa l-legalità tat-taxxa stess b'mod li l-impri?i li g?andhom i?allsu din it-taxxa ma jistg?ux je?epixxu quddiem il-qorti nazzjonali, l-illegalità ta' l-e?enzjoni mog?tija sabiex jevitaw il-?las ta' din it-taxxa jew sabiex jiksbu rimbors tag?ha.**

3) **Taxxa fuq il-forza motri?i, li tolqot b'mod partikolari, il-muturi u?ati g?at-trasport ta' gass industrijali f'pajpijiet ta?t pressjoni g?olja ?afna, ma tikkostitwixxi pi? li jkollu effett ekwivalenti skond l-Artikolu 25 KE.**

4) **Taxxa fuq il-forza motri?i, li tolqot b'mod partikolari, il-muturi u?ati g?at-trasport ta' gass industrijali f'pajpijiet ta?t pressjoni g?olja ?afna, ma tikkostitwixxi taxxa interna diskriminatorja skond l-Artikolu 90 KE.**

* Lingwa tal-kaw?a: il-Fran?i?.